

Zmiana ocen stanu ochrony gatunków roślin w kolejnych obserwacjach monitoringowych w latach 2006-2011 i 2013-2014

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Region	Ocena: raport KE 2013	Ocena: monitoring 2006-2011	Ocena: monitoring 2013-2014
MCHY						
1.	Widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	ALP	FV	FV	U1
			CON	U1	U1	U2
PAPROCIE						
2.	Marsylia czworolistna	<i>Marsilea quadrifolia</i>	CON	U2	U2	U2
3.	Włosocień delikatny	<i>Trichomanes speciosum</i>	CON	U2	U2	U2 (XX)
ROŚLINY NACZYNIOWE						
4.	Aldrowanda pęcherzykowata	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	CON	U1	FV	FV
5.	Arnika górska	<i>Arnica montana</i>	ALP	U1	U1	U1
			CON	U1	U1	U2
6.	Dziewięciśł poptocholistny	<i>Carlina onopordifolia</i>	CON	U1	U1	U1
7.	Dzwonecznik wonny	<i>Adenophora liliifolia</i>	CON	U2	U2	U2
8.	Dzwonek karkonoski	<i>Campanula bohemica</i>	CON	U1	U1	U1
9.	Dzwonek piłkowany	<i>Campanula serrata</i>	ALP	U1	U1	U1
10.	Elisma wodna	<i>Luronium natans</i>	CON	U1	U1	U1
11.	Gnidosz sudecki	<i>Pedicularis sudetica</i>	CON	FV	FV	U1
12.	Goryczuszka czeska	<i>Gentianella bohemica</i>	CON	U1	U2	U1
13.	Języczka syberyjska	<i>Ligularia sibirica</i>	ALP	U1	U1	U1
			CON	U1	U1	U1
14.	Kaldejza dziewięciornikowata	<i>Caldesia parnassifolia</i>	CON	U2	U2	U2 (XX)
15.	Leniec bezpodkwiatkowy	<i>Thesium ebracteatum</i>	CON	U1	U1	U1/U2
16.	Lnica wonna	<i>Linaria odora</i>	CON	U1	U1	U1
17.	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>	CON	U1	U1	U2
18.	Mieczyk błotny	<i>Gladiolus paluster</i>	CON	U2	U2	U2
19.	Obuwik pospolity	<i>Cypripedium calceolus</i>	ALP	U1	U1	U1
			CON	U1	U2	U2
20.	Ostnica piaskowa	<i>Stipa borystenica</i>	CON	-	U1	U1
21.	Pierwiosnek omączony	<i>Primula farinosa</i>	ALP	-	U2	U1
22.	Ponikło kraińskie	<i>Eleocharis carniolica</i>	ALP	U1	U1	U1
			CON	U1	U1/U2	U1
23.	Przytulia sudecka	<i>Galium sudeticum</i>	CON	FV	U1	FV
24.	Pszonak pieniński	<i>Erysimum pieninicum</i>	ALP	FV	U1	U1
25.	Różanecznik żółty	<i>Rhododendron luteum</i>	CON	U2	U1	U1
26.	Rzepik szczeciński	<i>Agrimonia pilosa</i>	ALP	FV	FV/U1	U1

			CON	U1	U1	U2
27.	Sasanka słowacka	<i>Pulsatilla slavica</i>	ALP	FV	U1	U1
28.	Selery błotne	<i>Apium repens</i>	CON	U2	U2	U2
29.	Sierpik różnolistny	<i>Serratula lycopifolia</i>	CON	U1	U1	U1
30.	Skalnica torfowiskowa	<i>Saxifraga hirculus</i>	CON	U2	U2	U2
31.	Starodub łąkowy	<i>Angelica palustre</i> <i>(Ostericum palustre)</i>	CON	FV	FV/U1	U1
32.	Tocja karpacka	<i>Tozzia carpatica</i>	ALP	U1	U1	U1
33.	Tojad morawski	<i>Aconitum firmum ssp.</i> <i>moravicum</i>	ALP	FV	U1	FV
34.	Warzucha polska	<i>Cochlearia polonica</i>	CON	U1	U1	U1
35.	Warzucha tatrzańska	<i>Cochlearia tatrae</i>	ALP	FV	U1	FV
36.	Żmijowiec czerwony	<i>Echium russicum</i>	CON	U2	U2	U2

UWAGA: na niebiesko zaznaczono gatunki, których stan ochrony poprawił się od poprzednich obserwacji, a na różowo – pogorszył.

W tabeli tej umieszczono także, dla porównania, ocenę stanu ochrony gatunków z raportów dla KE z roku 2013.

łącznie, oceny wystawiono dla 42 jednostek, czyli stanu ochrony gatunku w regionie biogeograficznym (6 spośród badanych gatunków występuje w 2 regionach biogeograficznych).

Największą grupę gatunków stanowią te, których ocena nie zmieniła się od poprzednich obserwacji monitoringowych. Takich jednostek jest aż 27 spośród omawianych 42 i mają one oceny zróżnicowane – od FV do U2. Nie znaczy to jednak, że nie zmienił się w tym okresie stan tych gatunków (w różny sposób, na poszczególnych stanowiskach) – zarówno pod względem liczebności populacji – zanotowano zarówno wzrost liczebności na stanowiskach, jak i spadek, a nawet zanik populacji, jak i różnorodne zmiany warunków siedliskowych. W różny sposób mogły być też oceniane perspektywy ochrony – część oddziaływań i zagrożeń się potwierdziła, inne okazały się nie tak istotne jak poprzednio się wydawało, pojawiły się też nowe.

Gorszą, niż w poprzednich obserwacjach monitoringowych, ocenę stanu ochrony odnotowano dla 9 gatunków w pojedynczych regionach biogeograficznych. Były to: **widłoząb zielony, rzepik szczeciniasty i arnika górską** w regionie CON, oraz **lipiennik Loesela** – nastąpiła zmiana z U1 na U2, co było spowodowane głównie zmianami oceny stanu populacji – stwierdzono zanik stanowisk, a na części pozostałych – zmniejszenie liczebności gatunków; zwykle towarzyszyły im też niekorzystne zmiany siedlisk. Dla gatunków: **gnidosz sudecki, leniec bezpodkwiatkowy, starodub łąkowy oraz widłoząb zielony i rzepik szczeciniasty** w regionie ALP, pogorszenie stanu ochrony oznaczało zmianę oceny z FV na U1 (lub FV/U1 na U1). Także w tych przypadkach, wynikało to głównie ze zmian populacyjnych, będących wynikiem postępującej sukcesji.

Dla 6 gatunków: **tojadu morawskiego** *Aconitum moravicum*, **warzuchy tatrzańskiej** *Cochlearia tatrae*, **przysłii sudeckiej** *Galium sudeticum*, **goryczuszki czeskiej** *Gentianella bohemica*, **ponikła krańskiego** *Eleocharis carniolica* w CON (z U2/U1 na U1) i **pierwiosnka omączonego** *Primula farinosa* oceny w porównaniu z poprzednim monitoringiem zostały podniesione.

Dla większości gatunków było to rezultatem rzeczywistej zmiany w siedlisku, populacji lub perspektyw ochrony. W przypadku **tojadu** wynikało to ze znacznego zwiększenia liczebności gatunku na części stanowisk na Baraniej Górze wywołanej poprawą warunków świetlnych. W przypadku **goryczuszki** - w okresie pomiędzy kolejnymi badaniami monitoringowymi odnaleziono nowe, obfite stanowisko tego gatunku, co zmieniło sytuację gatunku. Działania ochrony czynnej spowodowały znaczący wzrost liczebności populacji **pierwiosnka**. W przypadku **ponikła** mimo, że w niektórych przypadkach (Czerniawka,

Łukawiec 1) skurczyły się lub zanikły populacje obserwowane uprzednio, na ich miejsce powstały nowe, znacznie liczniejsze (rozbiecie na poszczególne podstanowiska). Także poprawiły się warunki siedliskowe. Odnaleziono także nowe stanowisko – Babule, i były to pierwsze jego badania, stąd nie ma możliwości porównań w kolejnych okresach monitoringowych całości danych.

Dla pozostałych gatunków nie obserwowano istotnych, rzeczywistych zmian, a różnice w ocenie wynikały z odmiennej interpretacji obserwowanych stanowisk. W przypadku **warzuchy** i **przytulii**, zasadniczo sytuacja gatunku się nie zmieniła (choć odnaleziono zostały nowe stanowiska warzuchy tatrzańskiej), stwierdzono natomiast, że obserwowane, nawet niewielkie populacje tych gatunków są stabilne, nie pogarszają się warunki siedliskowe, a poprzednio wykazywane zagrożenia nie mają istotnego wpływu na gatunek.